

На сучасному етапі розвитку України як незалежної та суверенної держави документні механізми комунікацій перевтілюються в найсучаснішу європейську форму комунікації – електронний документообіг, що функціонує майже на всіх рівнях інфраструктури регіону (бібліотеки, інтернет-кафе, адміністрації, управління та ін.). Тому для впровадження цієї інновації у суспільство та застосування її ефективних механізмів, необхідно забезпечити багатопланове вивчення стану справ у кожному регіоні, направити зусилля на проведення тренінгів і семінарів для оволодіння навичками користування електронним документообігом.

Отже, як показує дослідження, з кожним роком суспільство стає більш залежним від комунікації. Новий комунікативний простір породжується рівноцінними незалежними один від одного учасниками.

Нині відбувається невпинний процес ускладнення інформаційних потреб, що викликає, у свою чергу, зростання обсягів документних ресурсів. Подальший розвиток документно-комунікаційної сфери неможливий без інформаційної техніки та технологій, на впровадження яких та удосконалення засобів документування і розповсюдження інформації й націлені тематичні науково-дослідні роботи.

Відповідно, в основі успішної діяльності сучасних інформаційних й управлінських процесів лежить проблема раціонального функціонування документно-комунікаційної системи.

Джерела та література

1. Соколов А.В. Введение в теорию социальной коммуникации: учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений, обучающихся по специальности «Культурология» / А.В. Соколов. – СПб, 1996. – 319 с.
2. Соляник А.А. Документні потоки та масиви: навч. посіб. для вищ. навч. закл. культури і мистецтв / А.А. Соляник. – Х. : ХДАК, 2000. – 109 с.
3. Столяров Ю.Н. Соціальні комунікації: розвиток в інформаційному просторі / Ю.Н. Столяров // Вісник ХДАК: зб. наук. пр. – Х., 2000. – Вип. 2. – С. 4–7.
4. Швецова-Водка Г. Документ і книга в системі соціальних комунікацій / Г. Швецова-Водка. – Рівне, 2001. – 438 с.
5. Швецова-Водка Г. Функции и свойства документа в системе социальных коммуникаций / Г. Швецова-Водка // Книга: исслед. и материалы. – 1994. – Сб. 69. – 425 с.

Софія Сокура, Юлія Дяченко
Наук. керівник – Волик Н. Г.
м. Полтава

ЧИТАЦЬКІ ІНТЕРЕСИ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ НАВЧАЛЬНОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)

Інтерес до художньої літератури серед школярів останнім часом падає з надзвичайною швидкістю. Втім, читачі завжди були й залишаються. Все це й спонукало нас провести навчальне соціологічне дослідження в одній з типових шкіл Полтави, а саме в спеціалізованій школі №3.

Зараз все рідше молоді люди приходять до бібліотеки за літературою, але якщо й беруть, то переважно навчальні підручники. А якщо ж беруть художню літературу, то авторів, які входять у програму вивчення [1]. Це пов'язано, насамперед, із поширенням Інтернету, де в широкому доступі представлені короткі перекази будь-яких творів. За невеликий проміжок часу можна дізнатись суть книги, що значно скоротить терміни підготовки до навчання. Проте, нам здається, що таким чином можливо лише поверхнево ознайомитись із твором, освіжити в пам'яті колись повністю прочитані сторінки. Від такого часткового прочитання у голові сучасного школяра навряд чи залишаться хоча б імена головних героїв через місяць після підготовки до заняття [2]. А як же той момент, що читаючи, ми виробляємо зорову пам'ять і напрацьовуємо правопис?

Проте не все так катастрофічно. Неможливо заперечити факт існування аудіо- та електронних книг. Перші можна слухати в зручний час, пересуваючись у маршрутному таксі містом. Другі легко можна записати на телефон чи планшет і читати собі тихенько на перервах.

Ми вважаємо, що читання дуже важливе для розвитку школярів. Вони будуть краще підготовлені до школи й надалі швидше зможуть засвоювати навчальну програму, а також досягати хороших успіхів у довгостроковій перспективі [3; 4]. Саме тому ми й обрали тему, яка стосується нашого молодого покоління.

Мета соціологічного дослідження – проаналізувати актуальність читання книг серед школярів, на прикладі Полтавської спеціалізованої школи I – III ступенів №3.

Об'єкт дослідження: школярі 6 – 11 класів Полтавської спеціалізованої школи I – III ступенів №3.

Предмет дослідження: чи читають школярі Полтавської спеціалізованої школи I – III ступенів №3 художню літературу поза шкільною програмою, і що саме люблять читати.

Гіпотези дослідження:

- Актуальність читання книг серед школярів значно знизилася.
- Сучасні школярі практично не читають художню літературу поза межами навчальної програми
- Школярі надають більшої переваги електронним книгам, ніж паперовим.

Завдання дослідження:

- Визначити відсоток учнів, які люблять постійно читати художню літературу поза межами шкільної програми.
- Визначити відсоток учнів, які взагалі не читають художню літературу поза межами шкільної програми.
- Визначити відсоток учнів, які мають домашню бібліотеку.
- Дізнатися, хто привив любов до читання підліткам.
- Визначити відсоток учнів, які обговорюють прочитане вдома.
- Проаналізувати улюблені жанри літератури, якими цікавляться школярі.
- Дізнатися, яким джерелам читання школярі надають більшої переваги: паперовим, електронним, аудіо – книгам.

Метод дослідження: анкетне опитування.

Вибірка дослідження: стихійна.

Генеральна сукупність дослідження: це учні Полтавської спеціалізованої школи I – III ступенів №3, які навчаються у 6 – 11 класах.

Аналіз отриманих результатів.

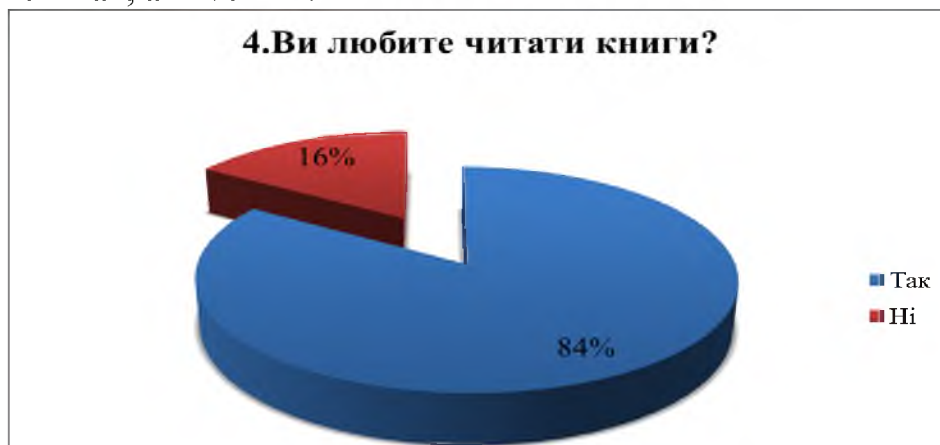
1. У ході дослідження нами було опитано школярів таких вікових категорій: 11 років – 21%, 12 років – 22%, 13 років – 14%, 15 років – 7%, 16 років – 16%, 17 років – 8%, 18 років – 0%, 19 років – 1%.

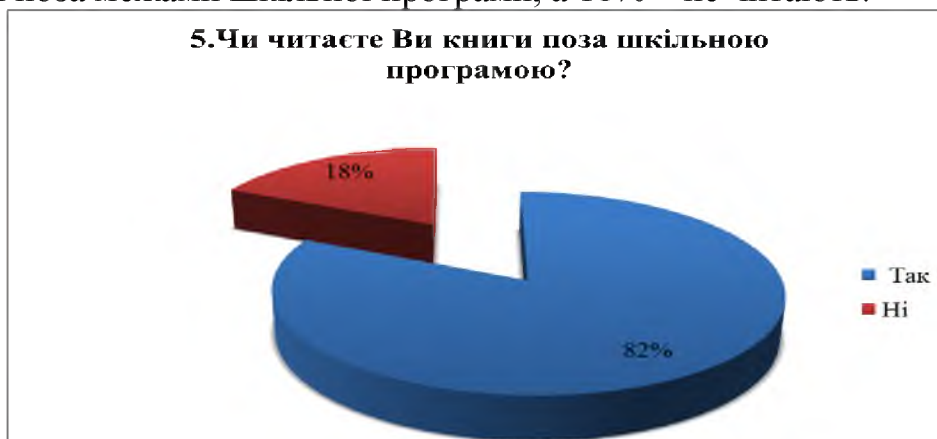
2. Серед респондентів було 36 хлопців (36%) та 64 дівчини (64%).

4. На питання: «Чи любите Ви читати книги?» – 84% опитаних відповіли так, а 16% – ні.

5. Підсумувавши результати, ми дізналися, що 82% школярів читають книги поза межами шкільної програми, а 18% – не читають.

6. Підсумувавши результати, ми з'ясували, що за останній місяць школярі прочитали таку кількість книг:

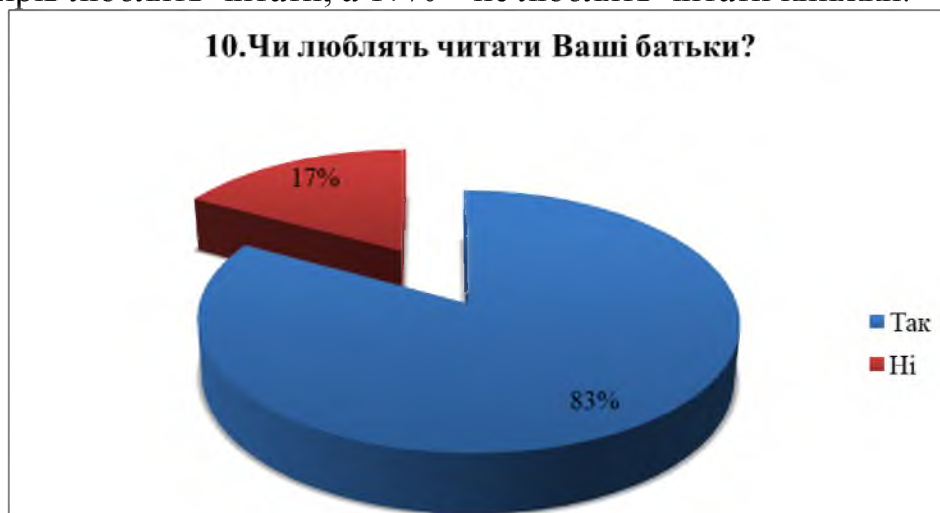
- 0 книг – 11% опитаних
- 1-2 книжки – 48% опитаних
- 3-4 книжки – 25% опитаних
- 5-6 книг – 16% опитаних

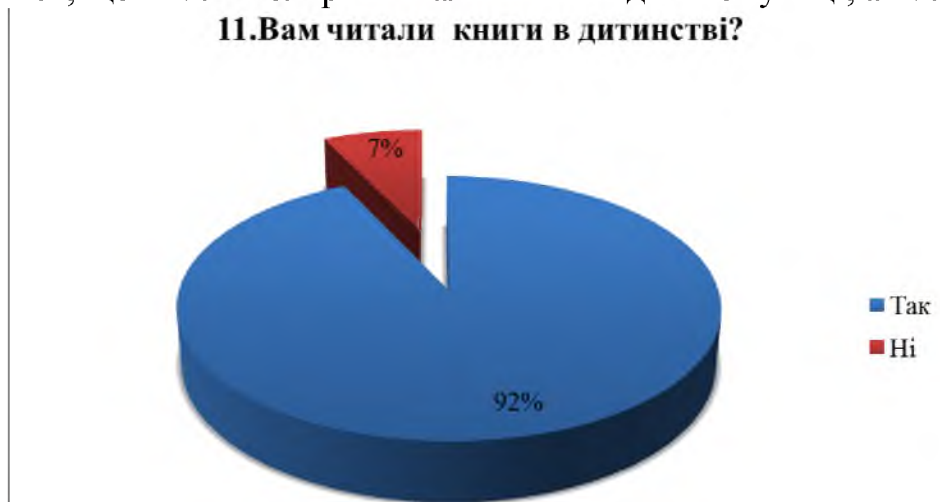
7. Ми дійшли висновку, що 68% школярів надають перевагу книгам зарубіжних авторів, 21% – українським і 11% – російським.

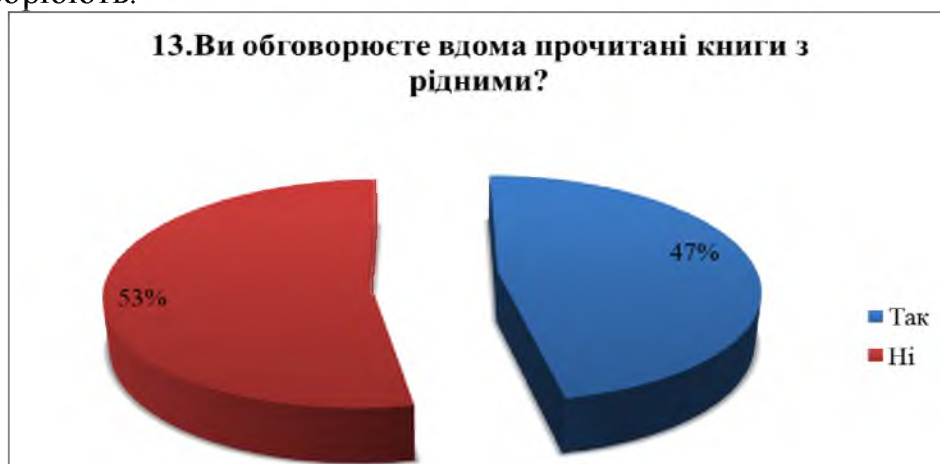
10. У ході анкетування стало відомо, що 83% батьків опитаних школярів люблять читати, а 17% – не люблять читати книжки.

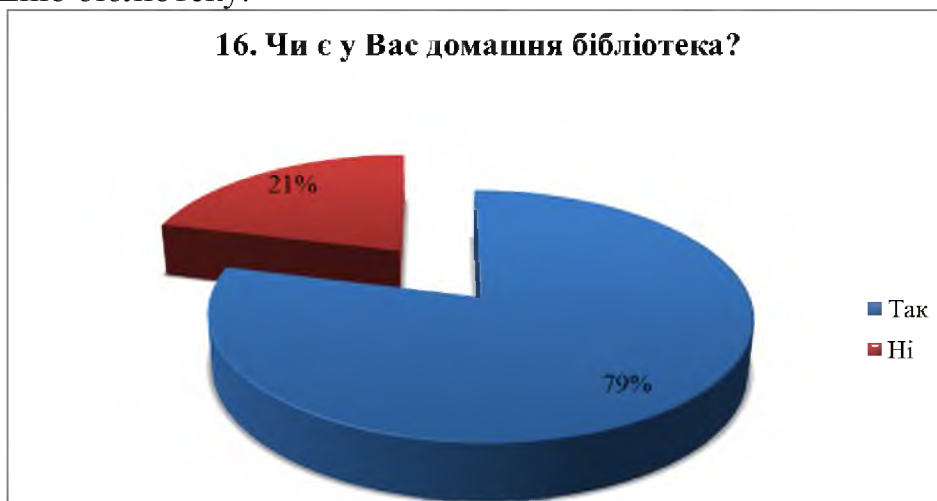
11. Ми поцікавилися у школярів, чи читали їм книги в дитинстві, і дізналися, що 92% школярів читали книги в дитячому віці, а 7% – не читали.

13. 53% школярів не обговорюють з рідними прочитані книги, а 47% – обговорюють.

16. Ми були приємно здивовані, що 79% із 100% опитаних мають домашню бібліотеку.

17. На питання про кількість власних книг у бібліотеці: 26% респондентів відповіли, що до 10 книг – належить їм, 17% – до 20 книг, 7% – до 30 книг, 7% – до 40 книг, 8% – до 50 книг, 20% – більше 50 книг, 15% – не мають книг.

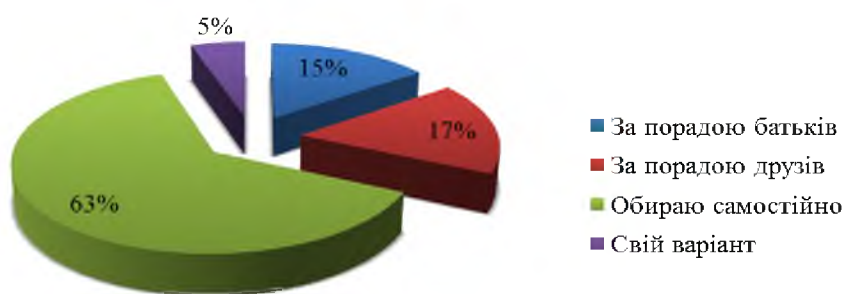

18. Серед улюблених авторів респонденти виділяють:

- ✓ українських (Л. Українка, Т. Шевченко, В. Нестайко, В. Шкляр);
- ✓ російських (О. Дюма, О. Пушкін, Д. Глуховський);
- ✓ зарубіжних (Гомер, Д. Карнегі, А. де С. Екзюпері, Р.Мід, Г. Ремарк, Р. Бредбері, Дж. Роулінг).

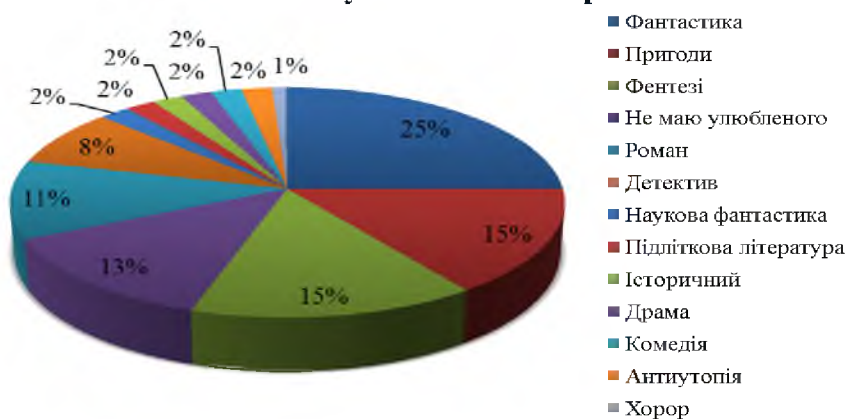
19. 63% школярів зізналися, що літературу для читання обирають самостійно, 17% – за порадою друзів, 15% – за порадою батьків, на свій варіант припадає 5%.

19. Як Ви підбираєте книги для читання поза шкільною програмою?

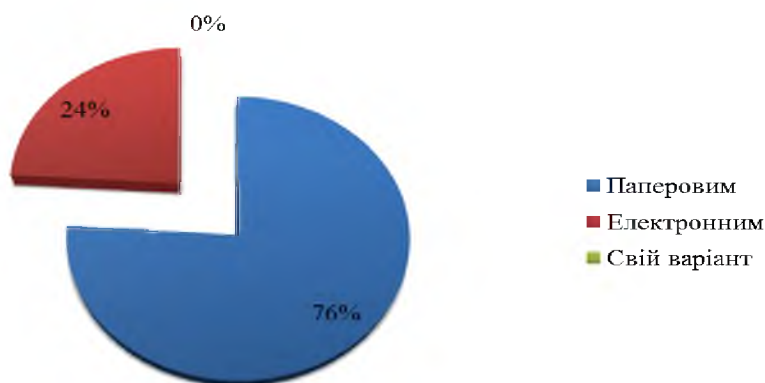
20. Найцікавіше було дізнатися улюблені жанри школярів, серед яких: 25% – фантастики, 15% – пригоди, 15% – фентезі, 13% – не мають улюбленого жанру, 11% – роман, 8% – детектив, 2% – наукова фантастика, 2% – підліткова література, 2% – історична література, 2% – драма, 2% – комедія, 2% – антиутопія, 1% – хорор.

20. Вашим улюбленим жанром є...

21. Виходячи з відповідей респондентів на питання: «Яким книгам Ви надасте перевагу?», 76% респондентів відповіли – паперовим, а 24% – електронним.

21. Яким книгам Ви надасте перевагу?

23. Більшість школярів (36%) надають перевагу книжковим магазинам, 32% – бібліотеці, 16% – свій варіант, 15% – у друзів/знайомих, 1% учнів не беруть книг взагалі.

Отже, підсумовуючи результати нашого соціологічного дослідження, ми дізналися, що 82% респондентів-школярів Полтавської спеціалізованої школи I-III ступенів №3 люблять читати книжки поза межами шкільної програми. Це дуже добрий результат, адже читаюче підростаюче покоління – це, в майбутньому, розумна нація.

Нами було встановлено, що діти надають перевагу такому жанру, як фантастика і більше читають твори зарубіжних авторів.

Ми дізналися, що здебільшого любов до читання школярам прививають батьки, які також люблять читати і читали книги своїм дітям ще з малечку.

У 79% респондентів вдома є бібліотека. А також 47% школярів обговорюють вдома прочитані твори, що є дуже гарним показником.

Джерела та література

1. <http://r3mb00.blogspot.com/p/blog-page.html>
2. <http://kakotvet.com/diti/rozvitok-ditini/21831-jaki-knigi-ljubljat-chitati-pidlitki.html>
3. http://www.centmed.com/news/detail.php?ID=9626#.V_qTWfmLSM8
4. <http://ru.calameo.com/books/00137210796b2a06bf2e2>

Дарина Савченко
Наук. керівник – Забрда О. О.
м. Миргород

ВЗАЄМОВПЛИВ КНИЖКОВОЇ ТА ЕЛЕКТРОННОЇ КОМУНІКАЦІЙ

Фахівці констатують, що домінуюче місце книжкова комунікація посідає понині, адже головні культурні цінності й норми в суспільстві ще транслюються за допомогою друкованого слова, але поширення електронної комунікації простежується в усіх сферах суспільного життя і її перемога є лише справою часу [1, с. 277]. Нині форми усної, книжкової та електронної комунікації співіснують, а тому здійснюють взаємовплив одна на одну.